

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

hrvatski

Broj : 01-400-332/KD/03

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2002. GODINU**

Sarajevo, srpanj 2003. godine

KAZALO

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sustav internih kontrola	4
2.1.1.	Pravila i procedure trošenja	4
2.1.2.	Informacijski sustav Predsjedništva	5
2.2.	Izvršenje proračuna	6
2.3.	Financijska izvješća i računovodstvo	7
2.3.1.	Tekući izdaci ureda i tajništva	7
2.3.2.	Kapitalni izdaci ureda i tajništva	9
2.3.3.	Programi posebnih namjena	9
2.3.4.	Popis - inventura	12
3	OSVRT NA OBAVLJENE PRETHODNE REVIZIJE	13
4.	SAŽETAK	14

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine izvršilo je reviziju finansijskih izvješća i značajnih odluka rukovodstva u **PREDSEDNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE** (u daljnjem tekstu : Predsjedništvo), za finansijsku 2002. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Predsjedništva odgovorno je za efikasno poslovanje koje treba biti u suglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvješća o poslovanju u godišnjem finansijskom izvješću.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvješćima sukladno općeprihvaćenim revizijskim standardima, te sukladno sa člankom 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 17/99) izvijestimo o sljedećem:
 - jesu li računi sastavljeni sukladno sa važećom zakonskom regulativom ;
 - predstavljaju li godišnji računi odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine;
 - o ekonomičnosti, efikasnosti i uspješnosti kojim je Predsjedništvo koristilo sredstva u obavljanju svojih funkcija;
- 1.4. Reviziju smo izvršili sukladno općeprihvaćenim revizijskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – INTOSAI. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumnih temelja za procjenu da li finansijska izvješća predstavljaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razuman temelj za naše mišljenje.

Ured za reviziju izražava rezervu na finansijska izvješća Predsjedništva za 2002. godinu u pogledu stavki koje se odnose na sljedeće:

- pravila i kriteriji kojima se regulira pravo i visina pojedinih troškova Predsjedništva nisu u cijelosti doneseni i usvojeni kao pisane procedure kojima se postiže efikasnost u trošenju javnog novca (točka 2.1.1.);
- ekonomičnost trošenja javnih sredstava nije u svim slučajevima bila zastupljena kada su u pitanju naknade dodatnog angažiranja uposlenih u kabinetima (točka 2.1.1.), određeni troškovi ureda i tajništva (točka 2.3.1.), nabavke stalnih sredstava ureda i tajništva (točka 2.3.2.) i nabavke koje se odnose na programe posebnih namjena (točka 2.3.3.);
- Stvarno stanje stalnih sredstva Predsjedništva nije usuglašeno sa poslovnim knjigama sa stanjem na dan 31.12.2002. godine. Također, tuđa stalna sredstva koja se nalaze u Predsjedništvu nisu popisana i riješena sa vlasnicima u vezi njihovog pripadajućeg statusa (točka 2.3.4.);
- preporuke za otklanjanje određenih nedostataka uočene tijekom prethodne revizije, nisu u cijelosti izvršene (točka 3.).

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sustav internih kontrola

Revizija je uočila određene nedostatke u sustavu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na nepostojanje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se regulira trošenje pojedinih sredstava iz proračuna. Također, kod pravila o ustroju i upošljavanju osoblja u Predsjedništvu uočeno je dodatno angažiranje određenog broja uposlenih u kabinetima članova Predsjedništva čiji opis angažiranja odgovara opisu poslova već postojećeg angažiranog osoblja.

2.1.1. Pravila i procedure trošenja

Revizijom je utvrđeno da Predsjedništvo nije imalo tijekom 2002. godine utvrđena pravila u obliku pisanih procedura kojima se regulira potrošnja određenih sredstava čime se postiže veća efikasnost u obavljanju funkcija Predsjedništva. Nedostajuća pravila odnose se na sljedeće:

- pravila o naknadama za korištenje vozila (službenih i privatnih) u službene svrhe;
- pravila o korištenju mobilnih i fiksnih telefona i Interneta;
- pravila o korištenju reprezentacije;
- pravila o korištenju sredstava za usluge informiranja;
- pravila o korištenju rezidencijalnog objekta «Konak»;
- pravila o naknadama za smještaj dužnosnika;
- pravila o korištenju hotelskog i drugog privremenog smještaja;
- pravila o službenim putovanjima;
- pravila o naknadama za odvojeni život;
- pravila o naknadama za privremene i povremene poslove;

Nedostatak navedenih pravila i pisanih procedura za njihovo provođenje uzrokovao je određene neracionalnosti kod trošenja sredstava za ove namjene.

Revizija je tako uočila da se ne vrši u svim slučajevima pravdanje utrošaka goriva za vozila koja se koriste u Predsjedništvu. Za pojedina sredstva reprezentacije i korištenja rezidencijalnom objektu «Konak», uočeni su visoki troškovi za vjerske i novogodišnje blagdane koji nisu bili unaprijed planirani.

Revizijom je utvrđeno da se kod naknada za smještaj dužnosnika ugovori zaključuju na ime Predsjedništva, a ne na osobe koja taj smještaj koriste. Sklapanjem ugovora na ovaj način ne može se pouzdano utvrditi da li se plaćeni smještaji stvarno koriste i za koliko osoba. Također, uočeno je da naknade za smještaj koriste i osobe koje po pravilu nemaju pravo na ove naknade. Kod naknada za odvojeni život primijećeno je da se ove naknade koriste i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora.

Kod naknada za privremene i povremene poslove utvrđeno je neopravdano angažiranje osoblja na poslovima za koje već postoje predviđeni uposleni, i gdje angažiranje dodatnog osoblja nije financijski opravdano. Radno pravni status za tri uposlena u kabinetu člana Predsjedništva riješen je na neodređeno vrijeme, iako pravilnik predviđa angažiranje uposlenih u kabinetima članova Predsjedništva na razdoblje dok traje mandat članova Predsjedništva. Također, angažiranje uposlenih u kabinetima članova Predsjedništva na temelju ugovora o djelu ne može se koristiti za razdoblje od četiri godine, s obzirom da takav ugovor ima karakter privremenih i povremenih poslova za kraće razdoblje, za koji se naknada isplaćuje nakon izvršenog privremenog posla.

Navedene slabosti imaju utjecaja na efikasne operacije Predsjedništva i ekonomičnost u potrošnji sredstava proračuna BiH, posebno zbog ograničenja na pojedinim stavkama proračuna kao što su «plaće uposlenih» i «naknade uposlenih».

Revizija preporuča da Predsjedništvo donese svoja interna pravila potrošnje kojima se reguliraju kriteriji i procedure trošenja sredstava proračuna. Navedena pravila potrošnje definiraju postupke kojima se stiče

pravo na ostvarivanje pojedinih troškova i odobravanje nastalih troškova od strane ovlaštenih osoba.

Ovo je značajno i sa aspekta ostvarivanja troškova u granicama predviđenim proračunom, kako ne bi došlo do prekoračenja proračuna u 2003. godini. Istovremeno, postiže se ravnopravno učešće u troškovima sva tri ureda članova Predsjedništva, s obzirom da proračun ne predviđa posebna sredstva namijenjena kabinetima.

2.1.2. Informacijski sustav Predsjedništva

Prigodom izvršavanja svakodnevnog uredsko poslovanja u Predsjedništvu se koriste pojedinačni neumrežena računala koja rade na operativnom sustavu Windows 95 i 98, i koriste MS Office softverske pakete. Uvidom u postojeće stanje IT opreme, ustanovljeno je da ne postoji jedinstvena evidencija o računalima, softverima i ugovorima sa dobavljačima, te da se oprema nabavljala bez prethodno definiranog plana, što može otežati pravilno planiranje i upravljanje informacijskim sustavom.

Također, utvrđeno je da se koriste nelicencirani softveri za rad na računalima, tako da ovdje skrećemo pozornost rukovodstvu Predsjedništva, da se koristeći nelicenciran softver izlaže riziku pravnih posljedica kršenja autorskih prava, i riziku nepredviđenih troškova održavanja nelicenciranih softverskih paketa.

- Administrativna i organizaciona kontrola

Rukovodstvo Predsjedništva nije napravilo integrirane planove razvoja informacijskog sustava, kojim bi dali smjernice efikasnog organizacionog upravljanja. Ne postoji osoba koja je zadužena za upravljanje i razvoj informacijskog sustava. Također ne postoji formalna odluka kojom se neko zadužuje za obavljanje poslova iz ove područja. Slaba organizacijska kontrola, obzirom na broj informacija i dokumenata koji se svakodnevno obrađuju, može dovesti do neefikasnosti u radu Predsjedništva, te do nabavke nepotrebne opreme umjesto druge potrebniije opreme koja nije na vrijeme planirana, što se u dosadašnjoj praksi često dešavalo.

Predsjedništvo bi trebalo imati jasna zaduženja za upravljanje i razvoj informacijskog sustava, kao i pisane standarde za sistemsku analizu, održavanje sistemskog softvera i kontrolu podataka kao preduvjet za uspostavljanje administrativne i organizacijske kontrole.

- Zaštita podataka i rezervne kopije

Utvrđeno je da ne postoje interni pisani standardi o zaštiti i čuvanju podataka kao ni pravila o pravljenju backup-a (rezervne kopije), te da se rezervne kopije ne prave redovito i na ustrojen način. Ne postojanje i ne pridržavanje pravila o pravljenju rezervnih kopija može prouzrokovati trajnim gubitkom bitnih podataka bez kojih bi rad Predsjedništva bio otežan.

Potrebno je donijeti interna pravila o čuvanju i zaštiti podataka, kao i pravljenju rezervnih kopija, te voditi brigu da se rezervne kopije o svim bitnim podacima redovito prave, i čuvaju na sigurnom mjestu.

- Aplikativne kontrole

Revizija je utvrdila da prigodom unosa podataka u Informacijski sustav financijskog upravljanja (ISFU), nedostaju određena pravila i procedure kojima se regulira kontrola i odobravanje unosa podataka u sustav. Procijenjeno je da postoji određeni rizik od unosa neodobrenih podataka u sustav, koja nakon prihvaćanja od strane sustava ulaze u proceduru plaćanja.

Potrebno je pojačati interne kontrole, te propisati adekvatne procedure za unos podataka u ISFU sustav, koje bi pojačale financijsko izvješćivanje, kako bi se rizik od unosa pogrešnih transakcija smanjio.

2.2. Izvršenje proračuna

Ukupno planirani troškovi Predsjedništva prema usvojenom Proračunu za 2002. godinu iznosili su **6.292.138 KM**. Predsjedništvo je tijekom 2002. godine koristilo tekuće rezerve proračuna u iznosu od **38.540 KM** za naknade uposlenima za blagane, tako da su ukupna planirana sredstva za 2002. godinu iznosila **6.330.678 KM**. Ostvareni troškovi Predsjedništva za 2002. godinu iznosili su **5.955.891 KM**, što je za **374.787 KM** manje od planiranih, ili što predstavlja ostvarenje **94%** od plana.

Ukupni troškovi u odnosu na proračun za 2002. godinu nisu prekoračeni.

Pregled izvršenja proračuna Predsjedništva za 2002. godinu prikazan je u narednoj tablici:

PREGLED IZVRŠENJA PRORAČUNA ZA 2002 godinu

Tablica br. 1.

Iznosi u KM

Red br.	Vrsta rashoda	Odobreno proračunom 2002	Pre - raspodjela proračuna 2002	Tekuće rezerve proračuna na 2002	Proračun 2002 (4+5)	Ostvarenje proračuna 2002	Odstupanje (7-6)	Ind ex 7/6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	3.192.011	3.152.011	-	3.190.551	3.063.926	- 126.625	96
1.	Plaće uposlenih	1.462.334	1.462.334	-	1.462.334	1.401.034	- 61.300	96
2.	Naknade troškova uposlenih	348.466	348.466	38.540	387.006	351.670	- 35.336	91
3.	Izdaci za materijal i usluge	934.397	984.397 *	-	984.397	975.989	- 8.408	99
4.	Izdaci za osig. i bank. usl.	28.512	18.512 *	-	18.512	10.426	- 8.086	56
5.	Ugovorene usluge	418.302	338.302 *	-	338.302	324.807	- 13.495	96
II.	Tekući grantovi	0	10.000 *	-	10.000	10.000	0	100
III.	Kapitalni izdaci	200.000	230.000 *	-	230.000	225.309	- 4.691	98
IV.	Programi posebne namj.	2.900.127	2.900.127	-	2.900.127	2.656.656	- 243.471	92
1.	Sekretarijat stalnog vojnog komiteta	836.787	836.787	-	836.787	757.226	- 79.561	90
2.	Ured časnika za vezu u Hagu	1.563.340	1.563.340	-	1.563.340	1.416.447	- 146.893	91
3.	Komisija za zaštitu spomenika	500.000	500.000	-	500.000	482.983	- 17.017	97
	UKUPNO (I – IV)	6.292.138	6.292.138	38.540	6.330.678	5.955.891	- 374.787	94
	Broj uposlenih	72	72	-	72	90	18	125

* Preraspodjelom proračuna prema odobrenju Trezora izvršeno je povećanje na izdacima za materijal i usluge u iznosu od 50.000 KM, tekućim grantovima u iznosu od 10.000 KM i kapitalnim izdacima u iznosu od 30.000 KM, a smanjenje na izdacima za osiguranje i bankarske usluge u iznosu od 10.000 KM i ugovorenim uslugama u iznosu od 80.000 KM.

Bez obzira što Predsjedništvo nije prekoračilo pojedine stavke proračuna, niti ukupan godišnji proračun za 2002. godinu, očigledno je da nije izvršeno odgovarajuće planiranje proračunskih stavki, što pokazuju ostvarene preraspodjele unutar pojedinih proračunskih stavki. Također, tijekom godine došlo je i do povećanja broja uposlenih u odnosu na plan proračuna, što je posljedica dodatnog angažiranja osoblja u kabinetima članova Predsjedništva. Ovo je naročito bilo istaknuto na kraju godine, kada je moglo doći i do prekoračenja ukupnog proračuna.

Ured za reviziju smatra da se procesu planiranja proračuna mora posvetiti više pozornosti vodeći računa o potrebama Predsjedništva prema stvarnom broju uposlenih i zadacima i ciljevima koje Predsjedništvo treba da ostvari.

Predsjedništvo mora poštivati unutarnje pravilnike o sistematizaciji kojima je predviđen točan broj uposlenih na pojedinim poslovima, s obzirom da svako povećanje broja uposlenih može dovesti do prekoračenja troškova planiranih proračunom.

2.3. Financijska izvješća i računovodstvo

Revizija je izvršila ispitivanje finansijskih izvješća Predsjedništva, i to posebno tekućih izdataka, kapitalnih izdataka i programa posebnih namjena i pribavila dostatno dokaza za njihovu ocjenu.

2.3.1. Tekući izdaci ureda i tajništva

Tekući izdaci Predsjedništva ostvareni u 2002. godini iznose ukupno 3.096.926 KM. Izdaci se odnose na plaće i naknade uposlenih, troškove za materijal i usluge, izdatke za bankarske usluge i ugovorene usluge. Uočene su određene nepravilnosti koje mogu imati utjecaja na ekonomičnost i efikasnost trošenja javnog novca. Navedeno se odnosi na sljedeće:

- za izdatke telefonskih usluga ostvarenih u iznosu od 211.864 KM, ne postoje ograničenja u pogledu trošenja mobilne i fiksne telefonije. Smatramo da bi pravila o kriterijima korištenja sredstava za ove namjene u znatnoj mjeri smanjila i reducirala navedene troškove;
- kod izdataka za uredski materijal, koji su u 2002. godini ostvareni u iznosu od 41.195 KM, Predsjedništvo je tek u rujnu 2002. godine zaključilo ugovor o nabavci ovog materijala sa firmom «Crobox» Sarajevo na temelju javnog oglasa. Temeljem toga, Predsjedništvo nije do rujna 2002. godine vršilo izbor najpovoljnijeg ponuđača za ove namjene suglasno propisima koji reguliraju javne nabavke;
- kod izdataka za gorivo, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 127.839 KM, ne postoje pisana pravila i kriteriji kojima se precizira tko ima pravo na ove izdatke i za koje namjene. Također, ne prave se i ne postoje evidencije o pravdanjima utroška goriva za naznačene relacije kretanja i pređene kilometre;
- na kontu izdataka materijala za popravke i održavanja službenih vozila, uočeno je evidentiranje računa iz 2001. godine u iznosu od 3.734 KM. Prema važećim pravilima, promjene koje su se desile u ranijim godinama ne bi smjele teretiti proračun tekuće godine. Predsjedništvo je bilo obvezno ove troškove prikazati u 2001. godini. Isti slučaj konstatiran je i na kontu usluga popravka i održavanja vozila, gdje je iznos od 24.494 KM

prikazan u 2002. godini iako se troškovi odnose na 2001. godinu. Uočeno je da računi popravke vozila u većini slučajeva nemaju prateću dokumentaciju (narudžbenice, radne naloge) koja dokazuje stvarnu prirodu nastanka poslovne promjene;

- za ostvarene troškove reprezentacije u iznosu od 198.659 KM ne postoje pravila o ograničenjima ovih troškova. Za proslave vjerskih blagdana utrošeno je ukupno 20.617 KM;
- kontrolom je ustanovljeno da pojedini računi za troškove nastale u prvoj polovini 2002. godine, nisu na odgovarajući način odobreni i ovjereni od strane osoba koji su napravili trošak, a odobreni su nalogom za plaćanje od strane sekretara. U nekim slučajevima primijećeno je da su pojedini troškovi (npr. troškova prijevoza u inozemstvo javnim sredstvima), knjiženi na temelju fotokopije računa ili predračuna;
- isplaćene naknade za prijevoz iz 2001 u iznosu od 2.033 KM, prikazane su u 2002. godini i isplaćene su na teret proračuna iz 2002. godine. Isti slučaj konstatiran je i na ostalim naknadama, na kojem su knjižene i plaćene naknade iz 2001. godine u iznosu od 1.855 KM;
- uvidom u promet blagajne i novčanih sredstava Predsjedništva za studeni 2002. godine, uočena je isplata za troškove službenog puta u Hag 01.11.2002. godine za osobu na mjestu savjetnika koja nije u tom momentu bila radno angažirana u Predsjedništvu. Naknadno je sa istom osobom zaključen ugovor o djelu koji ima određeni broj nedostataka, i to:
 - ugovor o djelu nije sačinjen sukladno sa odredbama Pravilnika o unutarnjem ustroju i upošljavanju u kabinetima članova Predsjedništva, koji propisuje da kabineti mogu imati savjetnike sa punim radnim vremenom i da svoja prava ostvaruju ugovorom o radu dok traje mandat članova Predsjedništva ili dobrovoljnim angažiranjem,
 - točkom II Ugovora predviđeno je retroaktivno djelovanje istog, a ugovor je potpisalo osoba koje je također angažirano po ugovoru o djelu. Ovo nije uobičajeno sa pravnog stanovišta.
- ukupno ostvarene naknade za privremene i povremene poslove u iznosu od 56.074 KM, nisu isplaćene na temelju kriterija koji definiraju visinu naknade i potrebu za određenim poslovima koji imaju privremeni karakter;

Ured za reviziju preporuča da se preciziraju pravila potrošnje pojedinih sredstava i odrede kriteriji koji definiraju pravo na korištenje pojedinih troškova i njihovo odobravanje od strane osoba koji su napravili trošak. Ovim se postiže veća efikasnost poslovanja.

Poslovne promjene koje su nastale u tekućoj proračunskoj godini, moraju biti prikazane u istoj godini, kako bi plaćanja bila izvršena na teret proračuna tekuće poslovne godine.

Također, Predsjedništvo mora posvetiti više pozornosti dokumentaciji koja je temelj za plaćanje iz proračuna i koja mora biti potpisana, ovjerena i kompletirana sa svim prilogima koji dokazuju nastanak poslovne transakcije. Također, dokumentacija koja se evidentira u poslovnim knjigama i koja se čuva prema pravilima o čuvanju dokumentacije, treba da bude originalna.

2.3.2. Kapitalni izdaci ureda i tajništva

Kapitalni izdaci Predsjedništva ostvareni su u 2002. godini u ukupnom iznosu od 225.309 KM. Pojedinačno, izdaci se odnose na nabavku računarske opreme u iznosu od 29.136 KM, nabavku opreme za prenos podataka i glasa u iznosu od 30.391 KM, nabavku motornih vozila u iznosu od 149.851 KM, i ostala stalna sredstva u iznosu od 15.930 KM. Revizijom je utvrđeno sljedeće :

- Računarske oprema za testirani iznos od 26.899 KM, nabavljena je u više navrata (devet odvojenih računa) od firme «Printeks» Sarajevo. Na uvid smo dobili jednu nabavku izabranu između tri konkurentne ponude. Ostale nabavke pravdaju se žurnim zahtjevima za nabavke upućene iz ureda članova Predsjedništva;
- Oprema za prenos podataka i glasa testirana je u iznosu od 21.889 KM. Nabavljena oprema se odnosi na opremu za snimanje sjednica u iznosu od 7.770 KM (postoji odluka Vijeća ministara koja je donesena naknadno) i nabavku 24 mobilna telefona u iznosu od 14.119 KM. Izbor je izvršen na temelju dostavljene ponude tri ponuđača. Revizija nije stekla uvjerenje da su svi nabavljeni mobilni telefoni stvarno bili i potrebni;
- Motorna vozila testirana su u iznosu od 135.533 KM. Troškovi se odnose na nabavku četiri automobila za potrebe Predsjedništva. Izbor dobavljača je izvršen na temelju objavljenog javnog natječaja. Dobavljači su bili «ASA PVA» Sarajevo za tri automobila, i «Brčko gas» Brčko za jedan automobil.

Predsjedništvo je u prvom slučaju prigodom nabavke računarske opreme trebalo objediniti potrebe za ukupnim nabavkama i izvršiti izbor najpovoljnijeg ponuđača sukladno sa propisima.

Predsjedništvo bi trebalo realno razmotriti potrebe za nabavkama stalnih sredstava, tako da nabavljena sredstva zadovoljavaju stvarne potrebe Predsjedništva. Ovim bi se zadovoljio načelo ekonomičnosti u potrošnji javnih sredstava.

2.3.3. Programi posebne namjene

Revizijom su obuhvaćena sredstva Programa posebnih namjena koji se financiraju iz proračuna za 2002. godinu. Ova sredstva namijenjena su institucijama čiji se rad oslanja na Predsjedništvo. Revizijom su temeljem toga obuhvaćeni troškovi Tajništva stalnog komiteta za vojna pitanja, Tri ureda časnika za vezu u Hagu i Komisije za zaštitu spomenika BiH.

Sekretarijat Stalnog komiteta za vojna pitanja

Sekretarijat stalnog komiteta za vojna pitanja je u 2002. godini potrošio 757.226 KM sredstava proračuna ili 90% u odnosu na plan. Sredstva su obuhvaćala troškove plaća i naknada uposlenih, i kapitalne izdatke. U prvih devet mjeseci procent realizacije sredstava iz proračuna bio je 9%, tako da je većina troškova realizirana krajem godine.

Najveći dio utrošenih sredstava odnosi se na kapitalne izdatke koji su u 2002. godini ukupno ostvareni u iznosu od 659.765 KM. Stalni komitet je krajem godine prešao u nove prostorije, tako da su sredstva iskorištena za opremanje i adaptaciju poslovnog prostora. Nabavke se odnose na namještaj (57.822 KM), opremu za prenos podataka i glasa (35.506 KM), motorna vozila

(155.714 KM), elektronsku opremu (19.439 KM), rekonstrukciju zgrade (373.414 KM), i ostalu opremu (17.870 KM). Revizijom su obuhvaćeni materijalni iznosi, i to:

- Rekonstrukcija poslovnog prostora na objektu Bistrik zaključena je po Ugovoru sa firmom «Hidroinvest» Sarajevo. Vrijednost ugovora iznosi 373.414 KM. Odabir najpovoljnijeg ponuđača izvršen je putem javnog poziva (natječaja) o čemu postoji zapisnik komisije, pregled obrađenih ponuda i rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Za ove namjene pribavljena je i odluka Vijeća ministara na vrijednost radova u iznosu od 400.000 KM. Plaćanje je prema ugovoru izvršeno u 100% iznosu, a radovi izvršavani u 2003. godini, koji prema navodima odgovornih osoba nisu do kraja završeni, tako da privremene situacije nisu ispostavljene. Reviziji je na uvid pružena dokumentacija o projekciji i predračunu radova.

Potrebno je naknadnim kontrolama i potvrđama primljenim od izvođača pratiti tijek investicije uspoređivanjem ugovora i predračuna sa situacijama o izvedenim radovima.

- Nabavka namještaja izvršena je u 2003. godini iz sredstava proračuna za 2002. godinu. Ukupano je od dobavljača «Boma» Široki Brijeg nabavljeno 57.822 KM, na temelju dva odvojena računa (42.110 KM) i (15.712 KM). Drugi račun odnosi se na drugu odluku Vijeća ministara. Izbor je izvršen na temelju četiri prikupljene ponude od dobavljača. Prva odluka Vijeća ministara glasi na 50.000 KM;
- Oprema za prijenos podataka i glasa odnosi se na nabavku opreme za simultano prevođenje od firme «Kamir» Široki brijeg u iznosu od 33.316 KM i nabavku tri mobilna telefona od firme «Triumph» Sarajevo u iznosu od 2.190 KM. Izbor je izvršen na temelju tri direktne ponude. Druga odluka Vijeća ministara glasi na 50.000 KM;
- Motorna vozila nabavljena su na temelju javnog poziva (natječaja) od firme « AC Quattro» Sarajevo. Ukupna vrijednost nabavljenih vozila iznosi 155.713 KM, a nabavljena su 4 automobila tipa golf IV i jedno kombi vozilo. Postoji odluka Vijeća ministara za ove nabavke;
- Elektronska oprema nabavljena je na temelju prikupljene tri direktne ponude od firme «Stanić trade» Sarajevo. Nabavka se odnosi na televizore, satelitski prijemnik, radio kasetofone, muzičke linije, videorekordere i klima uređaje u ukupnom iznosu od 28.849 KM (19.439 KM prikazano na elektronskoj opremi, a 9.410 KM što se odnosi na klima uređaje prikazano je na ostaloj opremi). Treća odluka Vijeća ministara glasi na 50.000 KM.

Revizija je mišljenja da je Sekretarijat stalnog komiteta za vojna pitanja trebao objediniti ukupne potrebe za nabavkama, tako da se za svu potrebnu opremu raspiše javni natječaj.

- Pregledom ostalih tekućih izdataka, utvrđeno je da kod pojedinih izdataka nedostaju pravila i kriteriji potrošnje i određena ograničenja troškova (npr. za troškove mobilnih telefona, goriva, reprezentacije i sl.).

Preporučamo da Sekretarijat donese odgovarajuća pravila i kriterije potrošnje za narednu godinu čime se postiže veća ekonomičnost u potrošnji proračunskih sredstava.

Uredi časnika za vezu u Hagu

Za funkcioniranje Ureda časnika za vezu u Hagu za 2002. godinu planirana su sredstva iz proračuna u ukupnom iznosu od 1.563.340 KM. Ukupna utrošena sredstava za tri Ureda iznose 1.416.446 KM, što iznosi 91% od plana. Uredi su prema preporukama revizije dostavili traženu dokumentaciju za 2002. godinu. Dokumentacija nije u cijelosti sređena i odložena na propisani način, ali se mogu sagledati troškovi koji su ostvareni po svakom Uredu.

Zaključkom Predsjedništva predviđeno je ravnopravno učešće planiranih sredstava za sva tri Ureda, tako da predviđena sredstva za pokriće troškova pojedinačno iznose 521.113 KM.

Rashodi Ureda (bošnjačkog) br. 1. iznose 604.425 KM, odnosno 116% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstva u iznosu od 406.104 KM, tako da je Ured za ostvarene rashode koristio i neutrošena sredstva iz 2001. godine. Više potrošenih sredstava od planiranih posljedica je toga što se Ured u potrošnji sredstava u prvoj polovini godine rukovodio odlukom o privremenom financiranju prema kojoj je na raspolaganju imao više sredstava nego što je kasnije proračunom predviđeno. Ured ima četiri uposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plaće i naknade uposlenih (166.088 KM), naknade za privremene i povremene poslove, (20.485 KM), izdatke za telefon (104.259 KM), zakup poslovnog prostora (119.874 KM), zakup stanova uposlenih (78.028 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija.

Revizija je uočila visoke rashode zakupa poslovnog prostora koji prema dostavljenom ugovoru o zakupu ima višak neiskorištenog prostora.

Rashodi Ureda (srpskog) br. 2. iznose 444.683 KM, odnosno 85% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstva iz proračuna u ukupnom iznosu od 401.445 KM. Ured ima dva uposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plaće i naknade uposlenih (123.294 KM), izdatke za telefon (13.755 KM), zakup poslovnog prostora (21.316 KM), i nabavke kapitalnih sredstava (238.426 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija. Revizija je pregledala izdatke za kapitalna sredstva i utvrdila da je Ured krajem godine izvršio nabavke tri automobila marke BMW u ukupnoj vrijednosti od 197.772 KM. Ostale nabavke odnose se na računalsku opremu u vrijednosti od 32.795 KM i namještaj u vrijednosti od 7.859 KM. Ured je dostavio dokumentaciju u Sjedište Predsjedništva.

Revizija nije stekla uvjerenje da su bili potrebni izdaci za nabavke tri automobila. Revizija je istraživala način na koji je odobrena nabavka tri automobila. Rečeno nam je da je dana usmena suglasnost iz ureda člana Predsjedništva, te da su nabavke bile izvršene uz odgovarajući popust.

Rashodi Ureda (hrvatskog) br. 3. iznose 367.339 KM, odnosno 70% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstva iz proračuna u ukupnom iznosu od 374.552 KM. Ured ima dva uposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plaće i naknade uposlenih (131.503 KM), izdatke za telefon (6.564 KM), zakup poslovnog prostora (20.742 KM), i nabavke kapitalnih sredstava (104.245 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija. Revizija je pregledala izdatke za kapitalna sredstva i utvrdila da je Ured krajem godine izvršio nabavke dva automobila (BMW i golf IV) u ukupnoj vrijednosti od 80.511 KM. Ostale nabavke odnose se na nabavku namještaja u vrijednosti od 23.734 KM. Ured je dostavio dokumentaciju u sjedište Predsjedništva.

Preporučamo da Uredi u suradnji sa Predsjedništvom detaljnije planiraju svoje proračune, tako da usvojeni proračun predstavlja realne potrebe svakog Ureda u odnosu na broj uposlenih. Potrebno je preispitati troškove zakupa i opravdanost nabavki automobila kako bi se zadovoljio načelo ekonomičnosti potrošnje javnih sredstava.

Komisija za zaštitu spomenika BiH

Komisija za zaštitu spomenika potrošila je tijekom 2002. godine sredstva iz proračuna u ukupnom iznosu od 482.983 KM, ili 97% od planiranih. Većina troškova ostvarena je krajem godine. Troškovi tekućih izdataka (plaće, naknade i izdaci za materijal) iznose 276.130 KM, a ostatak predstavljaju nabavke stalnih sredstava koje su ostvarene u ukupnom iznosu od 206.853 KM. Revizijom su obuhvaćene materijalne stavke nabavki i utvrđeno je sljedeće :

- Nabavke uredskog namještaja u 2002. godini iznose ukupno 27.790 KM. Nabavke su izvršene na temelju upućenih direktnih ponuda izabranim dobavljačima;
- Nabavke računarske opreme u 2002. godini iznose ukupno 68.609 KM. Nabavke su izvršene u više navrata na temelju upućenih direktnih ponuda izabranim ponuđačima;
- Nabavka motornog vozila odnosi se na vozilo Nissan Patrol koje je prema odluci Vijeća ministara ustupljeno od strane Ministarstva za trezor, a komisija je izvršila kupovinu vozila za Trezor u vrijednosti od 36.689 KM;
- Nabavka elektronske opreme (skenera, digitalnog aparata za kopiranje,) izvršena je krajem 2002. godine u iznosu od 12.485 KM. Nabavke su izvršene na temelju prikupljenih direktnih ponuda;
- Nabavka fotografske opreme (digitalnih foto aparata) izvršena je u više odvojenih nabavki u ukupnom iznosu od 18.852 KM. Nabavke su izvršene na temelju prikupljenih direktnih ponuda izabranim ponuđačima.

Komisija za zaštitu spomenika trebala je objediniti ukupne potrebe za opremom i raspisati javni oglas koji bi omogućio svim ponuđačima ravnopravno učešće u nadmetanju. Time bi se postigla transparentnost i ekonomičnost u trošenju javnog novca.

- Pregledom ostalih tekućih izdataka, utvrđeno je da kod pojedinih izdataka nedostaju pravila i kriteriji potrošnje i određena ograničenja troškova (npr. za troškove mobilnih telefona, administrativnog materijala i sl.). Također, revizija je utvrdila da u većini slučajeva dokumentacija nije originalna i ovjerena od strane odgovornih osoba

Preporučamo da Komisija donese odgovarajuća pravila i kriterije potrošnje za narednu godinu čime se postiže veća ekonomičnost i racionalnost u potrošnji. Potrebno je dopuniti dokumentaciju originalnim dokumentima i potpisima (ovjerama) odgovornih osoba koji svojim potpisom potvrđuju da je trošak stvarno nastao ili nabavka izvršena.

2.3.4. Popis – Inventura

Predsjedništvo je izvršilo popis stalnih sredstava na dan 31.12.2002. godine. Popisne liste posebno su sačinjene za sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva, Stalni komitet za vojna pitanja, Komisiju za zaštitu spomenika i Urede u Hagu.

Stvarno stanje stalnih sredstava koje se odnosi na sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva nije usuglašeno sa stanjem u poslovnim knjigama. U popisne liste unijeti su naturalni i vrijednosti podaci stalnih sredstava prema stanju poslovnih knjiga, a nedostaju podaci o stvarnom stanju sredstava i eventualnim viškovima ili manjkovima sa prijedlogom njihovog rješavanja. Revizija je uočila u Izvješću popisne komisije stavku koja se odnosi na nabavku opreme za ozvučenje iz 2000. godine u iznosu od 14.608 KM, koja je plaćena ali nikada nije isporučena od firme «Ela-art» Sarajevo.

spomenuta oprema vodi se u poslovnim knjigama, a evidentirana je i u popisnim listama, iako stvarno ne postoji. Također, popisna komisija je konstatirala u izvješću postojanje više neuporabljivih mobilnih telefona i druge dotrajale opreme sa prijedlogom za njihovo rashodovanje, ali nedostaju naturalni i vrijednosti podaci ove opreme. Navedeno je primjer neusuglašenosti stvarnog stanja sa stanjem u poslovnim knjigama Predsjedništva.

U prostorijama Predsjedništva postoji i tuđa oprema, za koju nije sačinjen popis niti se pouzdano znaju vlasnici i status navedene opreme. Popisna komisija nije konstatirala naturalnu i vrijednosnu poziciju ove opreme.

Predlažemo da Predsjedništvo u cijelosti usuglasi stvarno stanje sa stanjem u svojim poslovnim knjigama i riješi eventualna neslaganja. Za uplaćenu opremu za ozvučenje treba poduzeti mjere da se uplaćena oprema isporuči ili izvrši povrat sredstva.

Tuđa stalna sredstva treba popisati i riješiti njihov pravni status sa vlasnicima na način da se ustanovi da li navedena sredstva potražuju njihovi vlasnici ili će se od strane vlasnika spomenuta sredstva prenijeti bez naknade.

3. OSVRT NA OBAVLJENE PRETHODNE REVIZIJE

Ured za reviziju izvršilo je reviziju poslovanja Predsjedništva za 2001. godinu, o čemu je sačinjeno Izvješće o reviziji. Također, u Predsjedništvu je izvršena i prethodna revizija Financijskih izvješća za 2002. godinu za koju je uručeno pismo preporuka rukovodstvu Predsjedništva.

Osvrtom na preporuke prethodnih revizija, utvrđeno je da je Predsjedništvo neke od preporuka usvojilo, te su uočeni pozitivni pomaci u poslovanju Predsjedništva.

realizirane preporuke:

- uspostavljen je nadzor nad izvršenjem proračuna Predsjedništva ;
- za većinu nabavki raspisvani su javni pozivi;
- finansijsko poslovanje i računovodstvo su centralizirani, a vode se i evidencije prema organizacionim cjelinama (kabineti, sekretarijat, Stalni vojni komitet, Uredi u Hagu, Komisija za spomenike);
- greške iskazane u Financijskim izvješćima za 2001. godinu na temelju pogrešnog iskazivanja deficita, ispravljene su u 2002. godini;
- usvojene su procedure nabavki;
- dostavljena je dokumentacija iz Ureda časnika za vezu u Hagu.

Preporuke koje nisu provedene:

- pravila i kriteriji kojima se ograničava i racionalizira potrošnja sredstva iz proračuna nisu u cijelosti doneseni i usvojeni kao pisane procedure;
- nisu sumirane godišnje potrebe za nabavkama kapitalnih sredstava za koje bi trebalo provoditi postupak javnog oglašavanja;
- preporuke za otklanjanje određenih slabosti informacijskog sustava nisu provedene.

4. SAŽETAK

Revizija je uočila određene nedostatke u sustavu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na nepostojanje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se regulira trošenje pojedinih sredstava iz proračuna. Također, kod pravila o ustroju i upošljavanju osoblja u Predsjedništvu uočeno je dodatno angažiranje određenog broja uposlenih u kabinetima članova Predsjedništva, iako za određene poslove već postoji uposlano osoblje.

Nedostatak navedenih pravila i pisanih procedura za njihovo provođenje uzrokovao je neekonomično trošenje sredstava iz proračuna.

Kod nabavki stalnih sredstava koje se odnose na sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva, Stalni komitet za vojna pitanja, i Komisiju za zaštitu spomenika, utvrđeno je da u svim slučajevima nije poštivano pravilo sumiranja ukupnih potreba za nabavkama, i za tako objedinjene potrebe raspisivanje javnog natječaja.

Revizija je uočila i određene neracionalnosti kod trošenja sredstava u Uredima časnika za vezu u Hagu. Navedeno se odnosi na nabavke vozila i troškove zakupa poslovnog prostora.

Popis stalnih sredstava tajništva i ureda članova Predsjedništva nije izvršen prema pravilima koja propisuju način vršenja popisa.

Slabosti informacijskog sustava konstatirane prethodnom revizijom nisu otklonjene.

Ovlašteni revizor,

Dragoljub Kovinčić, dipl.oec., viši revizor v.r.

U revizijskom timu učestvovali :

Mirela Bošnjak, dipl.oec., pomoćni revizor v.r.

Nermin Hamzagić, dipl.oec., pomoćni revizor v.r.

Elvedin Grabovica, dipl.oec., IT revizor v.r.

Sarajevo, 10.07.2003 godine

M.P